

Laidiens: 14.02.2003., Nr. 25

Ministru kabineta noteikumi Nr.74

Rīgā 2003.gada 11.februārī (prot. Nr.8, 30.§)

Prasības individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, to atbilstības novērtēšanas kārtība un tirgus uzraudzība

Izdoti saskaņā ar likuma "Par atbilstības novērtēšanu" 7.pantu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka būtiskās prasības individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un būtisko prasību ievērošanas uzraudzības mehānismu, pirmo reizi individuālos aizsardzības līdzekļus piedāvājot iekšējā tirgū — pārdodot, dāvinot vai nododot lietošanā pret atlīdzību vai bez tās, kā arī nosaka kārtību, kādā veicama individuālo aizsardzības līdzekļu tirgus uzraudzība.

2. Individuālie aizsardzības līdzekļi (turpmāk — aizsardzības līdzeklis) ir šādas valkāšanai (turēšanai rokā) paredzētas ierīces, izstrādājumi un sistēmas, ko izveidojis ražotājs personas aizsardzībai pret vienu vai vairākiem veselībai vai drošībai bīstamiem faktoriem:

2.1. ierīces, izstrādājumi un sistēmas, kas sastāv no vairākām atsevišķām savstarpēji saistītām daļām un paredzētas lietotāja aizsardzībai pret bīstamajiem faktoriem, ko rada viens vai vairāki apdraudējumi;

2.2. aizsardzības ierīces un mehānismi, kas apvienoti (atdalāmi vai neatdalāmi) ar neaizsargājošu līdzekli, kuru lietotājs izmanto (valkā vai tur rokā) noteiktu darbību veikšanai;

2.3. savstarpēji apmaināmas aizsardzības līdzekļa galvenās sastāvdaļas, kas nepieciešamas aizsardzības līdzekļa normālai darbībai.

3. Jebkuras sistēmas, kuras tiek piedāvātas tirgū kopā ar aizsardzības līdzekli tā pievienošanai citai ārējai papildu ierīcei, ir uzskatāmas par aizsardzības līdzekļa neatņemamu sastāvdaļu, pat ja attiecīgā sistēma nav paredzēta valkāšanai vai turēšanai rokā visu apdraudējuma laiku.

4. Noteikumi neattiecas uz:

4.1. aizsardzības līdzekļiem, kuri izstrādāti un ražoti speciāli bruņoto spēku vajadzībām vai sabiedriskās kārtības uzturēšanai (piemēram, ķiveres, vairogi);

4.2. paš aizsardzībai paredzētajiem aizsardzības līdzekļiem (piemēram, aerosolu baloniņi);

4.3. tikai personīgai lietošanai projektētiem un ražotiem aizsardzības līdzekļiem aizsardzībai pret:

4.3.1. nelabvēlīgiem laikapstākļiem (piemēram, galvassegas, sezonas apģērbs, apavi, lietussargi);

4.3.2. mitrumu un ūdeni (piemēram, cimdi trauku mazgāšanai);

4.3.3. karstumu (piemēram, cimdi);

4.4. personu aizsardzībai vai glābšanai uz kuģiem un lidmašīnās paredzētajiem aizsardzības līdzekļiem, kurus nelieto pastāvīgi;

4.5. ķiverēm un ķiverēm ar sejsegu, kas paredzētas personu aizsardzībai, lietojot divu vai trīs riteņu transportlīdzekļus ar motoru.

5. Labklājības ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" adaptējamo standartu sarakstu.

6. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālā standarta statusā adaptēto Eiropas harmonizēto standartu sarakstu, kurus piemēro šo noteikumu prasību izpildei (turpmāk — piemērojamie standarti).

7. Labklājības ministrs iesniedz Ministru kabinetā priekšlikumus par kompetentu atbilstības novērtēšanas institūciju pilnvarošanu, kuras novērtē aizsardzības līdzekļu atbilstību šiem noteikumiem (turpmāk — pilnvarotā institūcija). Pilnvarotā institūcija atbilst šādām prasībām:

7.1. pilnvarotās institūcijas rīcībā ir atbilstošs personāls un tehniskais aprīkojums tehnisko un administratīvo uzdevumu veikšanai, kas saistīti ar pārbaudi un uzraudzības procedūrām;

7.2. pilnvarotās institūcijas personāls novērtēšanu un apliecināšanu veic profesionāli, godprātīgi un tehniski kompetenti. Personāls ir atbildīgs par to, lai novērtēšanu un apliecināšanu neiespaidotu personas, kurām ir tiešas, ar sertifikāciju saistītas, komerciālas intereses;

7.3. pilnvarotās institūcijas personāls ievēro konfidencialitāti attiecībā uz informāciju, ko tas ieguvis, veicot pārbaudes (izņemot informāciju, kas pēc pamatota pieprasījuma tiek sniegta valsts uzraudzības un kontroles iestādēm);

7.4. pilnvarotā institūcija nodrošina savas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz darbībām, ko tā ir pilnvarota veikt.

8. Atkarībā no potenciālā riska aizsardzības līdzekļus iedala trijās kategorijās. Aizsardzības līdzekļa kategoriju nosaka ražotājs, tā pilnvarotais pārstāvis vai importētājs.

9. Pie pirmās kategorijas pieder vienkāršas uzbūves aizsardzības līdzekļi, kas aizsargā pret šādiem minimāli kaitīgiem vai minimāli bīstamiem faktoriem, kurus lietotājs pats spēj laikus novērtēt:

9.1. pret virspusēju mehānisko iedarbību;

9.2. pret vājas iedarbības ķīmiskās tīrīšanas līdzekļiem ar viegli novēršamu iedarbību;

9.3. pret bīstamiem faktoriem, kuri var rasties, darbojoties ar karstām detaļām, un lietotājs nav pakļauts par 50 °C augstākai temperatūrai;

9.4. pret atmosfēras parādībām (izņemot ekstremālās);

9.5. pret nelieliem triecieniem un vibrāciju, kas neietekmē cilvēka dzīvībai svarīgas funkcijas un nerada neatgriezeniskus veselības traucējumus;

9.6. pret saules starojumu.

10. Pie otrās kategorijas pieder aizsardzības līdzekļi, kas neatbilst ne pirmajai, ne trešajai kategorijai.

11. Pie trešās kategorijas pieder sarežģītas uzbūves aizsardzības līdzekļi, kas aizsargā pret bīstamiem faktoriem, kurus lietotājs pats nespēj pietiekami ātri novērtēt un kuri apdraud cilvēka dzīvību vai negatīvi un neatgriezeniski ietekmē cilvēka veselību:

11.1. filtrējošās respiratoru ierīces aizsardzībai pret cietu un šķidru daļiņu aerosoliem vai kairinošām, toksiskām vai radioaktīvām gāzēm;

11.2. respiratoru ierīces (arī tās, kuras izmanto niršanai), kas nodrošina pilnīgu izolāciju no atmosfēras;

11.3. aizsardzības līdzekļi ķermeņa aizsardzībai, kuri nodrošina daļēju aizsardzību pret bīstamajām ķīmiskajām un radioaktīvajām vielām, bīstamajiem ķīmiskajiem un radioaktīvajiem produktiem vai pret jonizējošo starojumu;

11.4. aizsardzības līdzekļi lietošanai 100 °C un augstākā temperatūrā un apstākļos, kur iespējams infrasarkanais starojums, liesmas vai liels daudzums izkusuša materiāla;

11.5. aizsardzības līdzekļi lietošanai mīnus 50 °C un zemākā temperatūrā;

11.6. aizsardzības līdzekļi pret kritieniem no augstuma;

11.7. aizsardzības līdzekļi aizsardzībai pret elektrisko strāvu un bīstamu spriegumu vai aizsardzības līdzekļi, ko lieto izolācijai, strādājot ar augstspriegumu.

12. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis sagatavo tehnisko dokumentāciju. Tehnisko dokumentāciju pēc pieprasījuma uzrāda tirgus uzraudzības iestādēm.

13. Tehniskā dokumentācija ietver šādu informāciju:

13.1. aizsardzības līdzekļa tehniskā lieta:

13.1.1. pilnīgi un detalizēti aizsardzības līdzekļa plāni (shēmas), kā arī aprēķini un prototipu pārbaudes rezultāti, kas pierāda aizsardzības līdzekļa atbilstību šo noteikumu 4.nodaļā noteiktajām prasībām;

13.1.2. būtisko prasību un piemēroto standartu saraksts, bet, ja tādu nav, projektēšanas laikā noteiktās tehniskās specifikācijas;

13.2. pārbaudes metodes apraksts un kontrolparametri, kuri izmantoti uzņēmumā, lai kontrolētu ražoto aizsardzības līdzekļu atbilstību piemērojamajiem standartiem un saglabātu kvalitātes līmeni;

13.3. šo noteikuma 57.punktā minētā informācija.

14. Ja importēto aizsardzības līdzekļu ražotājam nav reģistrēta pilnvarotā pārstāvja Latvijā, par šo noteikumu ievērošanu un par aizsardzības līdzekļa atbilstību būtiskajām prasībām ir atbildīgs aizsardzības līdzekļa importētājs.

2. Atbilstības novērtēšanas procedūras

15. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis nodrošina aizsardzības līdzekļa kategorijai atbilstošu atbilstības novērtēšanas procedūru:

15.1. pirmās kategorijas aizsardzības līdzekļiem — A modulis;

15.2. otrās kategorijas aizsardzības līdzekļiem — B + C modulis;

15.3. trešās kategorijas aizsardzības līdzekļiem — B + C2 modulis vai B + D modulis (pēc ražotāja izvēles).

2.1. Ražotāja iekšējā kontrole (A modulis)

16. Ražotāja iekšējā kontrole (A modulis) ir procedūra, kurā ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis nodrošina aizsardzības līdzekļa atbilstību šo noteikumu prasībām un:

16.1. sastāda atbilstības deklarāciju (1.pielikums), apliecinot, ka tirgū piedāvātais aizsardzības līdzeklis atbilst šo noteikumu prasībām;

16.2. marķē aizsardzības līdzekli ar CE marķējumu atbilstoši šo noteikumu 3.nodaļā noteiktajām prasībām.

17. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis nodrošina šo noteikumu 89.punktā noteiktajām tirgus uzraudzības iestādēm pieeju šo noteikumu 13. un 57.punktā minētajai dokumentācijai.

2.2. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaude (B modulis)

18. Aizsardzības līdzekļa tipa pārbaude (B modulis) ir procedūra, kurā pilnvarotā institūcija, pamatojoties uz ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja pieteikumu, pārbauda un apstiprina (sertificē) aizsardzības līdzekļa parauga atbilstību šo noteikumu prasībām.

19. Pieteikumu konkrētā aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudei ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis iesniedz tikai vienā pilnvarotajā institūcijā.

20. Pieteikumā ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis norāda ražotāja un tā pilnvarotā pārstāvja nosaukumu (fiziskajām personām — vārdu, uzvārdu), adresi un uzņēmuma reģistrācijas numuru (fiziskajām personām — personas kodu). Pieteikumam pievieno šo noteikumu 13. un 57.punktā minētos dokumentus un aizsardzības līdzekļa paraugus.

21. Pēc ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja pieteikuma saņemšanas pilnvarotā institūcija:

21.1. pārbauda ražotāja tehnisko dokumentāciju, lai noteiktu tās atbilstību piemērojamajiem standartiem. Ja ražotājs nav lietojis vai ir tikai daļēji lietojis piemērojamos standartus vai attiecīgie piemērojamie standarti nav izstrādāti, pirms šo noteikumu 13.1.apakšpunktā minētās dokumentācijas pārbaudes pilnvarotā institūcija pārbauda ražotāja izmantoto tehnisko specifikāciju atbilstību šajos noteikumos noteiktajām būtiskajām prasībām;

21.2. pārbauda aizsardzības līdzekļa paraugu:

21.2.1. pārliecinās, vai paraugs izgatavots saskaņā ar ražotāja tehnisko dokumentāciju un aizsardzības līdzekli var pilnīgi droši lietot paredzētajam mērķim;

21.2.2. veic nepieciešamās pārbaudes un testus, lai pārliecinātos par parauga atbilstību piemērojamajiem standartiem. Ja ražotājs nav lietojis vai ir tikai daļēji lietojis piemērojamos standartus vai attiecīgie piemērojamie standarti nav izstrādāti, pilnvarotā institūcija veic nepieciešamās pārbaudes un testus, lai pārliecinātos, vai paraugs atbilst ražotāja izmantotajām tehniskajām specifikācijām un šajos noteikumos noteiktajām būtiskajām prasībām.

22. Ja paraugs atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām, pilnvarotā institūcija izsniedz ražotājam aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu, kas apliecina aizsardzības līdzekļa atbilstību tipam. Sertifikātā norāda pārbaucēju rezultātus un sertifikāta izsniegšanas nosacījumus. Ja nepieciešams, sertifikātam pievieno aprakstus un rasējumus, kas ļauj identificēt sertifikēto paraugu.

23. Pilnvarotā institūcija aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu un tam pievienotos aprakstus un rasējumus glabā 10 gadus pēc pēdējā aizsardzības līdzekļa piedāvāšanas iekšējā tirgū un pēc pamatota pieprasījuma izsniedz sertifikāta kopijas tirgus uzraudzības iestādēm, citām pilnvarotajām institūcijām, kā arī Labklājības ministrijai un Ekonomikas ministrijai.

24. Ja pilnvarotā institūcija pieņēmusi lēmumu neizsniegt aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu, tā informē par to ražotāju vai ražotāja pilnvaroto pārstāvi un pārējās pilnvarotās institūcijas, kā arī norāda atteikuma iemeslu un lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.

2.3. Tipa atbilstības deklarēšana (C modulis)

25. Aizsardzības līdzekļa tipa atbilstības deklarēšana (C modulis) ir atbilstības novērtēšanas procedūras daļa, kurā ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis nodrošina un apliecina aizsardzības līdzekļa atbilstību tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam tipam un šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

26. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis sastāda atbilstības deklarāciju (1.pielikums).

27. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis marķē katru aizsardzības līdzekli, kas atbilst šo noteikumu prasībām, ar CE marķējumu atbilstoši šo noteikumu 3.nodaļā noteiktajām prasībām.

2.4. Aizsardzības līdzekļa gala novērtējuma uzraudzība (C2 modulis)

28. Ražotājs vai tā pilnvarotais pārstāvis iesniedz pilnvarotajā institūcijā pieteikumu gala novērtējuma uzraudzībai (C2 modulis).

29. Aizsardzības līdzekļa gala novērtējuma uzraudzība ietver šādus pasākumus:

29.1. ražotājs ražošanas procesā, kā arī aizsardzības līdzekļa galaprodukta pārbaudē un testos nodrošina aizsardzības līdzekļa viendabīgumu un atbilstību aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātā aprakstītajam paraugam un šo noteikumu būtiskajām prasībām;

29.2. pilnvarotā institūcija ne retāk kā reizi gadā izlases veidā veic nepieciešamās pārbaudes un izsniedz ražotājam aizsardzības līdzekļa gala novērtējuma uzraudzības pārskatu;

29.3. pilnvarotā institūcija atlasa aizsardzības līdzekļu paraugus un tos pārbauda, veicot piemērojamajos standartos noteiktos testus, kā arī testus, kas nepieciešami, lai noteiktu aizsardzības līdzekļa atbilstību šajos noteikumos noteiktajām būtiskajām prasībām.

30. Ja pilnvarotā institūcija, kura novērtē paraugu atbilstību, konstatē, ka paraugu atbilstības novērtēšanai nepieciešamas papildu ziņas, bet aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu izsniegusi cita pilnvarotā institūcija, tad institūcija, kura novērtē paraugu atbilstību, informē par to pilnvaroto institūciju, kura ir izsniegusi aizsardzības līdzekļa tipa pārbaudes sertifikātu.

31. Ja pilnvarotā institūcija konstatē, ka aizsardzības līdzekļi nav viendabīgi vai tie neatbilst tipa pārbaudes sertifikātam vai šajos noteikumos noteiktajām prasībām, tā attiecīgi informē tirgus uzraudzības institūcijas.

32. Ražotājs pēc tirgus uzraudzības iestāžu pieprasījuma uzrāda pilnvarotās institūcijas izsniegto aizsardzības līdzekļa gala novērtējuma uzraudzības pārskatu.